

Op 11 februari werd in een van de Gentse solidariteitsgroepen een link gedeeld. Die leidde naar een Facebookevenement met de titel *Generatie Remigratie* — een betoging georganiseerd door de extreemrechtse studentenvereniging NSV.

De aankondiging, en de boodschap erin, riep bij velen van ons vragen en bezorgdheid op. Een oproep die zo expliciet inzet op uitsluiting en verdeling: kan dat zomaar in Gent?

We bespraken het eerst in het petit comité van het Gents Kunstenoverleg. Nadien kwam het ook ter sprake in gesprekken met collega's in de sector. De verwondering en bezorgdheid waren breed gedeeld. Net als de hoop dat het zover niet zou komen — dat deze manifestatie, gezien eerdere incidenten en de duidelijk bedreigende toon, alsnog zou worden geweerd. Dat de veiligheid van alle inwoners voorop zou staan.

Maar zelfs nadat bekend raakte dat de in Duitsland verbannen neonazi Martin Sellner als spreker en deelnemer werd aangekondigd, bleef het licht op groen. In Gent werd dus ruimte gegeven aan een optocht waarin publiekelijk wordt opgeroepen tot de deportatie van duizenden inwoners — onder wie heel wat kinderen.

Dat raakt. Zeker in een stad die vaak als progressief en verbindend bekendstaat. En net daarom doet het des te meer vragen rijzen wanneer op een steenworp van onze werkplekken een boodschap wordt verspreid die haaks staat op waar wij als sector voor proberen te staan. Waar wij spreken over solidariteit, spreken anderen over uitsluiting. Waar wij het hebben over samenleven, hebben zij het over zuiveren.

Slechts enkele dagen voordien vond aan de UGent nog de *Dies Natalis* plaats — een plechtige, academische traditie. Diezelfde dag werden protesten van studenten en medewerkers tegen de oorlog in Gaza stilgelegd, wegens veiligheidsrisico's. Vandaag echter mocht een betoging doorgaan met spandoeken die oproepen tot deportatie, en met sprekers die gekend zijn voor haatzaaiende boodschappen.

Wat zeggen die keuzes over hoe er met verschillende stemmen wordt omgegaan? Over wie gehoord wordt, en wie het zwijgen wordt opgelegd?

Voor ons is het belangrijk te erkennen dat dit geen op zichzelf staand voorval is. We zien het als een symptoom van een breder maatschappelijk klimaat waarin racisme en uitsluiting steeds vaker worden voorgesteld als gewone standpunten — als “meningen” die deel uitmaken van het publieke debat.

In dat klimaat wordt wat ooit als onaanvaardbaar gold, steeds vaker genormaliseerd. Racisme, vreemdelingenhaat, seksisme en ongelijkheid krijgen ruimte onder het mom van “vrije meningsuiting” of “evenwichtige duiding”. Ondertussen worden stemmen die opkomen voor solidariteit of rechtvaardigheid vaak afgedaan als eenzijdig of “te activistisch”.

Ook binnen het culturele veld voelen we die verschuiving. Er wordt steeds vaker gesteld dat kunst neutraal moet zijn. Dat cultuur geen standpunt mag innemen. Alsof een programmatie geen keuzes weerspiegelt. Alsof stilte geen positie is.

Voor ons is het duidelijk: cultuur staat niet aan de zijlijn van de samenleving. Ze maakt er deel van uit. Cultuur is de plek waar we onszelf en elkaar bevragen, waar ruimte is voor

complexiteit, voor ontmoeting, voor verbeelding. Ze is de bodem waarop samenleven kan groeien. De plek waar we vooruitdenken, herdenken en onderbreken.

Net daarom is cultuur ook een terrein van spanning en strijd. Want wie verhalen beheerst, beïnvloedt hoe we naar de wereld kijken. En dus is het geen toeval dat cultuur meer en meer onder politieke druk staat: via raden van bestuur, inspectieverslagen, parlementaire vragen.

Zoals *Le Soir* het verwoordde: we zitten midden in een cultuuroorlog. En hoewel we die term niet licht gebruiken, herkennen we de mechanismen.

Toch blijft Gent voor ons een plek van hoop. Een stad waar openheid en vertrouwen de basis blijven. Waar overheidsdiensten en kabinetten samenwerking opzoeken in plaats van verschil te vrezen. Waar ruimte blijft voor kritische stemmen, voor ontmoeting en verbinding.

Die ruimte willen we behouden. Die ruimte móéten we behouden.

Daarom blijven we als Gents Kunstenoverleg signalen benoemen. Vragen stellen. Blinde vlekken zichtbaar maken. Macht bevragen. Niet alleen in de buitenwereld, maar ook in onze eigen werking. Binnen en tussen organisaties. Samen met makers, publiek en partners.

Want elke keuze die we maken als culturele sector — elke programmatie, elk woord, elk beeld — is een maatschappelijke keuze. En onze context is allesbehalve neutraal.

We leven in een tijd waarin de druk toeneemt. Waarin verzet snel wordt verdacht gemaakt, en machtsstructuren onaangeroerd blijven. Waarin haatspraak een platform krijgt, en solidariteit moet vechten voor ademruimte.

Als culturele sector kiezen we ervoor om die ademruimte te blijven verdedigen. Niet met een opgeheven vinger, maar met open ogen en een open houding. Door te luisteren, te spreken en verantwoordelijkheid op te nemen.

Omdat er geen vrede is zonder gerechtigheid.

En geen gerechtigheid zolang we racisme blijven behandelen als een opinie die zogezegd evenveel ruimte verdient als het recht op menswaardigheid.

We willen niet meebewegen in de normalisering van onrecht.

We willen blijven staan voor wat ons verbindt.

En dat doen we samen.